

домъ да ся показвать нови майсторїи, нѣ само отъ промѣненїето на стокыты, нѣ още отъ съобщенїето на просвѣщенїето, че ако никое мѣсто не произвожда всичко, никой не измыслева всичко. Кога съобщенїята сж нарядены, онова, което е познато на едно мѣсто, врьдомъ е; и чловѣкъ е направилъ много по-добрѣ да научава и усвѣршава отъ колкото да измыслева. При това, трговїята е, что вдѣхнува горящето желанїе за измыслевање; истата нейна пространность е, която сама прави възможны много майсторїи. Обаче, на новити занаяти ся залягать множество чловѣци, които не живѣять отъ своята работа затова, чтото оназъ на близосѣдити имъ, като е станала по-износна, може стигнува да имъ плаща. Ето прочее тая сжща Франца, одевѣ толкосъ бѣдна, нынѣ пълна съ едно многоброено народонаселенїе и яко имотна, и, слѣдователно, станала благополучна и богата, безъ да е спечелила ни най-малкото нѣчто отъ нѣкой чуждинецъ. Всичко това произлазя отъ най-доброто употрѣбленїе на износкыты отъ всяко мѣсто и отъ способность-та на всякой житель.“

Тая таблица объема въ едно мигнуванїе око зачялото, срѣдствата и края на трговїята, която е едно отъ явленїята на чловѣшката дѣйствителность, едно отъ свойственныты поведенїя да задоволствува нѣкой своиты нужды, едно отъ колелцата на веригата, что свързва жителеты испрвомъ и сетнѣ народыты между имъ. Да тргува нѣкой, то е да промѣнява; да промѣнява, то е да произвожда; да произвожда, то е да работи. Даклемъ трговїята е родена съ чловѣка; зачто съществуванїето на усамотенъ чловѣкъ е чистъ подлогъ; промѣненїето е врьдомъ, въ различни стѣпени, у дивыты племена както и у най-образованити народи.

Въ что състои работата? да прѣобрази, да съхрани и да прѣнесе чловѣкъ нѣколко чясти отъ веществото. Земледѣлецъ-тъ, лозарь-тъ, овчарь-тъ, дърводѣлецъ-тъ и самоковецъ-тъ, за които говорихме нынѣ, слѣдъ като прѣобразятъ земятъ на жито, на мясо; слѣдъ като изработятъ дървата и металыты, които тя пуца, оставятъ на страна онызъ произведенїя, что не сж могли да разнесжтъ, за да ги принесжтъ единъ на другъ и да умножатъ тѣхното си благоденствїе съ промѣната; всякой отъ нихъ бѣше, изедно, майсторъ и трговецъ. Въ начялото на едно общество, работата трѣба да бѣде сложна; тя ся дѣли и нейныты различни прѣдпрїятїя ся располагать малко-по-малко, да ся благодари пакъ на показванїята отъ опыта. Прѣнасянїето на произведенїята е подложено на тоя законъ, нѣ по малко и прѣобразованїето на веществото. Трговїа, собствено наречена, начнува да бѣде съвѣмъ мѣстна; тя става на мѣстото, на дребно; послѣ тя става скытарска; и подъ единый и другый видъ, тя свършава да работи скупомъ. Точка зачяло е смирената продавалница и покорливый разносачъ; послѣдній край е великолѣпната мааза и космополитската писалница, корабарь-тъ и дружиныты; доклѣ денкъ-